

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
1268/712

13.05/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 28/03/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2429-4550/9824 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 03/04/2008 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-47-21/1408 sayılı yazı,
c) 21/04/2008 tarihli ve 1051/575 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Mustafa Özyürek tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2429 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Sayın Mustafa ÖZYÜREK
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/2429 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Telekomünikasyon Kurumu Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının 16/04/2008 tarihli ve B.61.0.TLK.0.14.00.01-610.01.00.2008-107301 sayılı yazısıyla;

Youtube isimli siteye konulan ve bir kısım kamu görevlilerine ait olduğu iddia edilen ses videolarıyla ilgili olarak Telekomünikasyon İletişim Başkanlığında inceleme yapıldığı;

Yapılan incelemede; söz konusu ses videolarının herhangi bir telefon görüşmesine ait olmadığı, bir ortam dinlemesi olasılığının çok yüksek olduğu, adı geçen Başkanlığın faaliyetlerini düzenleyen 5397 sayılı Kanun ile Ceza Muhakemesi Kanununun 135 inci maddesinde yazılı hususları kapsamaması nedeniyle bu konuda adı geçen Başkanlığın bir görevinin bulunmadığı,

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığında ses incelemesi yapılabilmesini sağlayan herhangi bir laboratuvar bulunmaması nedeniyle, soru önergesinde adı geçen görevlilere ait olduğu iddia edilen seslerin gerçekten o görevlilere ait olup olmadığı, seslerin orijinal olup olmadığı hususlarında herhangi bir görüş beyan edilmesinin mümkün bulunmadığı; konu hakkında ilgililerin Cumhuriyet başsavcılıklarına şikâyetle bulunmaları halinde ilgili kolluk birimi nezdinde bulunan kriminal laboratuvarlarda yapılacak inceleme sonucunda bu hususların tespitinin mümkün olabileceği;

Bildirilmiştir.

II- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun, “Haberleşmenin gizliliğini ihlâl” kenar başlıklı 132. maddesi, “Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması” kenar başlıklı 133. maddesi, “Özel hayatın gizliliğini ihlâl” kenar başlıklı 134. maddesi, “Kişisel verilerin kaydedilmesi” kenar başlıklı 135. maddesi ve “Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme” kenar başlıklı 136. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; kişiler hakkında, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve devamı maddelerine göre verilmiş bir iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması ya da teknik araçlarla izlenmesi kararı bulunmadıkça, özel konuşmalarını kayda alma ve yayınlamanın suç teşkil edeceği açıktır.

III- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

“Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi” kenar başlıklı 160. maddesinde;

“(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”

7/24,29

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2008

“Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri” kenar başlıklı 161. maddesinde;

“(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adlî kolluk görevlileri, elkoydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeyle ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet savcısı, adlî kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

(4) Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.

(5) Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. Vali ve kaymakamlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri, en üst dereceli kolluk amirleri hakkında ise, hâkimlerin görevlerinden dolayı tâbi oldukları yargılama usulü uygulanır.

(6) Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde, bu Kanunun hükümleri uygulanmak koşuluyla, vali ve kaymakamların kişisel suçlarından dolayı haklarında genel hükümlere göre soruşturma yapılması kaymakamların mensup oldukları il ve valilerin bulundukları ile en yakın il Cumhuriyet başsavcısına aittir. Bu suçlarda kovuşturma yapmaya, soruşturmanın yapıldığı yerin görevli mahkemesi yetkilidir.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Öte yandan, mülga 04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen “Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir.” hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer almaması nedeniyle 5271 sayılı Kanunun 170. maddesinin birinci fıkrasındaki “Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.” hükmü ile 160. maddesinin birinci fıkrasındaki “Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.” hükümleri çerçevesinde kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Kamu davasının açılması konusunda görevli ve yetkili kılınan makam Cumhuriyet savcılıkları olup, bu bağlamda telkinde bulunulması yada talimat verilmesi de söz konusu değildir.

IV- Anayasanın “Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları” kenar başlıklı 98. maddesinin ikinci fıkrasında, “Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir.” hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2008

kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağının hükme bağlandığı,

Malûmlarıdır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer soruların kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmakla cevaplandırılmasına yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan